

UCHWAŁA NR XL.225.2022
RADY GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE

z dnia 21 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Szymon Kunek

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022 - 2023

I. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie zwany dalej "Programem" sporządzono na podstawie:

USTAW:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.

PROGRAMU KRAJOWEGO:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

PROGRAMÓW GMINNCH:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2026.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2016 -2023.

II. DIAGNOZA

W roku 2021 w ramach kampanii ZTU zamówiono społeczną diagnozę w grupie dzieci i młodzieży szkoły podstawowej kl. V – VIII. Wykonanie diagnozy z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków i behawioralnych pozostałych grup społecznych gminy zapisano w zadaniach Programu (p. IV 3 poz.9).

Poniżej zacytowano wnioski z roboczej wersji wyników badań diagnozy lokalnej (zgodnie z harmonogramem planu diagnozy ostateczny raport gotowy będzie w maju 2022 r.).

Kluczowe wnioski wynikają z porównania Społecznej Diagnozy Uczniów realizowanej w 2018 oraz w 2021 roku. Raport jest swoistą ewaluacją badania i pokazuje zmiany jakie dokonały się wśród młodzieży klas V-VIII szkół podstawowych. Należy wziąć pod uwagę, że badanie ewaluacyjne było realizowane w trakcie trwania kolejnej fali pandemii Covid-19. W tym czasie młodzież była już po pierwszych obostrzeniach 5 jakie miały miejsce w marcu 2020 r., a także po półtorarocznej nauce zdalnej. Można zatem przypuszczać, że wiele zmian w stylach życia młodzieży jest efektem pandemii, jednak przy interpretacji należy być bardzo ostrożnym. Społeczeństwo należy traktować jako zespół naczyń połączonych, w którym ogromne znaczenie odgrywają zmiany technologiczne, polityczne, gospodarcze społeczne oraz kulturowe. Nie należy zapominać o tym, że młodzież jest swoistą kategorią społeczną, która nie tylko zmienia się wraz z dokonującymi się zmianami w świecie, ale sama także może prowokować pewne zmiany. Według Jean M. Twenge generacja iGen, czyli urodzeni w latach (1995-2012), jest mniej zbuntowana, bardziej tolerancyjna, mniej szczęśliwa i zupełnie nieprzygotowana do dorosłości (Twenge, 2018). IGen to generacja, która przynajmniej w Polsce nie wzrasta w stanie wojny (na szczęście), ale za to ma do czynienia z grami on-line, dopalaczami i społecznym przyzwoleniem na alkohol.

ZDROWIE Używki i leki (alkohol, papierosy, inne)

1. Rośnie spożycie napojów energetycznych lub funkcjonalnych, zawierających kofeinę lub wyciąg z guarany (np. Red Bull, Tiger, Be Power itp.). Wskaźnik ankietowanych, którzy przyznali się do tego, że taki napój spożywają przynajmniej raz na tydzień (połączone odpowiedzi codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień) wzrósł o 5,2 pp. Najczęściej te deklaracje złożyły dziewczęta ze starszych klas. 2. Jeżeli chodzi o spożycie alkoholu, narkotyków i dopalaczy, to na przestrzeni ostatnich trzech lat zmniejszyło się spożycie szampana (wino musujące) (-1,6 pp.), palenie papierosów (-0,8 pp.), spożycie wina (-0,7 pp.) oraz wódki (+0,2 pp.). Zwiększyło się natomiast spożycie piwa (+0,2 pp.), palenie marihuany (+0,3 pp.), spożywanie drinków (+0,6 pp.) oraz zażywanie dopalaczy (+0,9 pp.).

3. Jeżeli chodzi o zażywanie w/w substancji to należy zwrócić uwagę na jedną prawidłowość. Pomijając jakiegokolwiek procentowe różnice pomiędzy rokiem 2018 a 2021, to przy każdej substancji delikatnie zwiększa się odsetek ankietowanych deklarujących codzienne spożycie tych substancji, a zmniejsza się odsetek tych, którzy zażywają je okazjonalnie.

4. Jeżeli chodzi o marihuanę, należy pamiętać, że duże znaczenie odgrywa tutaj presja środowisk, dążących do zalegalizowania tego narkotyku w Polsce. Uczniowie mogą w dużej części brać przykład od znaczących innych. Takim przykładem jest ostatnie wydarzenie, podczas którego słynny muzyk „Mata”, został zatrzymany za posiadanie „niewielkiej” ilości marihuany. Ten czyn nie został do końca zganiony przez opinię publiczną, a nawet niektóre środowiska stanęły w jego obronie, tym samym domagając się zalegalizowania tego narkotyku w Polsce.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny – zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują.

Cele szczegółowe :

- 1) zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi;

- 2) zmniejszanie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań);
- 3) zmniejszanie i zapobieganie skutków spożywania przez dzieci i młodzież alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

IV. ZADANIA

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i behawioralnym.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, w ramach którego udziela się informacji na temat możliwości uzyskania przez osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, medycznej i reintegracyjnej;
- 2) stworzenie osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz członkom ich rodzin możliwości korzystania z porad psychologicznych; w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami NPZ.
- 3) finansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych,
- 4) wspieranie działalności grup wsparcia : AA, AL-ANON (anonimowych alkoholików i żon alkoholików (w tym organizacja otwartych mitingów trzeźwościowych i superwizji dla liderów grup wsparcia),
- 5) współpraca z placówkami leczenia i terapii uzależnień w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 6) prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych przez GKRPA z osobami mającymi problem alkoholowy, narkotykowy lub z uzależnieniem behawioralnym,
- 7) podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację Programu (finansowanie szkoleń wraz z kosztami dojazdu na szkolenie) - w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ.

2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej.**

Sposoby realizacji zadania:

- 1) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, z dostępem do pomocy psychoterapeutycznej i prawnej w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych połączonych z problemem przemocy w rodzinie,
- 2) stworzenie rodzinom, w których występują problemy przemocy możliwości korzystania z pomocy psychologicznej. w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ,
- 3) w koniecznych wypadkach zebranie dokumentacji i kierowanie do biegłych na badania w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków i behawioralnych po uzyskaniu opinii wskazującej na uzależnienie kierowanie wniosków do sądu o przymusowe leczenie odwykowe
- 4) finansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych,
- 5) wsparcie finansowe gminnej akcji „Opłatek dla samotnych”,
- 6) zakup i udostępnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) informowanie i edukowanie mieszkańców Gminy Miasteczko Krajeńskie w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz prowadzenie działalności wychowawczej i zapobiegawczej w odniesieniu do przedmiotowej problematyki w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego;
- 2) upowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i behawioralnym (ulotki, książki, plakaty, filmy);
- 3) finansowanie realizacji przeznaczonych dla dzieci i młodzieży programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ;
- 4) zakup materiałów i realizacja kampanii profilaktycznych (np. Zachowaj, Trzeźwy Umysł – koordynator tej kampanii w szkole podstawowej otrzyma każdego roku jednorazowe wynagrodzenie - umowa zlecenie),
- 5) organizacja festynów trzeźwościowych,
- 6) organizacja Wakacyjnych Placów Zabaw – wzory spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, (prowadzenie zajęć przez animatora zatrudnionego na umowę – zlecenie),
- 7) dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z elementami profilaktyki uzależnień w ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ,
- 8) dofinansowanie zajęć dla dzieci organizowanych w gminie w czasie ferii zimowych i wakacji letnich oraz "MikołajeK",

- 9) zlecenie wykonania diagnozy rozmiarów problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych na terenie gminy w ramach monitorowania i badania problemów uzależnień, o których mowa w NPZ.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych

Sposoby realizacji zadania:

- 1) udzielanie merytorycznego wsparcia instytucjom, organizacjom pozarządowym i osobom fizycznym podejmującym działania służące rozwiązywaniu ww. problemów, poprzez finansowanie szkoleń z zakresu uzależnień (w tym kosztów dojazdu na szkolenie),
- 2) dofinansowanie działań związanych z profilaktyką uzależnień realizowanych przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia działające na terenie gminy ze środków na realizację Programu w kwocie łącznej nie przekraczającej dwa tysiące złotych rocznie, po uprzednim złożeniu u Wójta Gminy wniosku zawierającym opis zadania wraz z jego całkowitym planem finansowym do 15 stycznia roku, w którym zadanie ma być realizowane, wnioski rozstrzygać będzie powołana przez Wójta Gminy Komisja z zastrzeżeniem pkt. 3
- 3) W roku 2022 o których mowa w pkt. 2 wnioski należy składać do 30 kwietnia.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposoby realizacji zadania:

- współpraca GKRPA z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim w zakresie udzielania przez tę instytucję pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego oraz przekazywanie przedmiotowych informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i ART. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Sposoby realizacji zadania:

- 1) kontrola punktów sprzedaży alkoholu przez GKRPA i policję dotycząca zabrania reklam alkoholu skierowanej do osób małoletnich, a w razie naruszenia przepisów występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 2) kontrola punktów sprzedaży alkoholu przez GKRPA i policję w zakresie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim lub na kredyt.

V. REALIZATOR PROGRAMU i PODMIOTY WSPÓPRACUJĄCE

Głównym realizatorem Programu jest Wójt Gminy i GKRPA.

W celu realizacji zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, Wójt Gminy i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miasteczku Krajeńskim współpracują z następującymi podmiotami:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim;

- 2) szkoły funkcjonujące na terenie gminy;
- 3) policja, w szczególności Posterunek Policji w Białosłiwie;
- 4) organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze i osoby fizyczne podejmujące działania na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii;
- 5) Parafie Rzymskokatolickie w Miasteczku Krajeńskim i w Grabównie;
- 6) Gabinet Lekarza Rodzinnego w Miasteczku Krajeńskim i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- 7) Sądy oraz Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej;
- 8) indywidualni psycholodzy i terapeuci uzależnień.

Współpraca Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z wyżej wymienionymi podmiotami polega przede wszystkim na:

- 1) wymianie informacji w zakresie występowania zjawiska narkomanii na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie oraz możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione bądź zagrożone uzależnieniem oraz członków ich rodzin;
- 2) podejmowaniu wspólnych działań edukacyjnych społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie oraz mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholizmem, narkomania i uzależnieniami behawioralnymi;
- 3) udzielaniu oraz korzystaniu ze wsparcia merytorycznego w przedmiocie zagadnień dotyczących ww. uzależnień

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

Członkowie Komisji otrzymają wynagrodzenie za każde posiedzenie Komisji (1 w miesiącu) w wysokości: 10%, a Przewodniczący Komisji w wysokości 20% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku. Zakres działań członków GKRPA: prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy, narkotykowy lub z uzależnieniem behawioralnym, kontrola punktów sprzedaży alkoholu, wybór programów profilaktycznych i formalności związane z ich realizacją.

Zakres działań Przewodniczącego Komisji poza ww.: przygotowywanie posiedzeń Komisji, przygotowywanie i wysyłanie pism zapraszających na rozmowy interwencyjno-motywacyjne, prowadzenie pozostałej korespondencji i dokumentacji (min. protokoły posiedzeń), przygotowywanie skierowań do biegłych i wniosków sądowych o wszczęcie postępowań wobec uzależnionych w sprawie podjęcia przymusowego leczenia odwykowego, opracowywanie gminnych programów z zakresu uzależnień, planowanie i sprawozdawczość merytoryczna i finansowa z działalności GKRPA, reprezentowanie GKRPA w sprawach o przymusowe leczenie, sesjach i komisjach RG. Przewodniczący Komisji odpowiada materialnie za mienie punktu konsultacyjno-informacyjnego i świetlicy terapeutycznej.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania realizacji Programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i środki z tzw. "małpkowego". Fundusz „małpkowy” będzie koordynowany przez GKRPA.

VIII. KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU

- 1) Gminna Komisja .Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa sprawozdanie z działalności Wójtowi Gminy do końca I kwartału za rok poprzedni.
- 2) Wójt Gminy składa sprawozdanie z wykonania uchwały dotyczącej realizacji Gminnego Programu.

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Radzie Gminy do końca czerwca każdego roku (począwszy od 2023 r.) za rok poprzedni.

Miasteczko Krajeńskie, 08.03.2022 r.

Sporządził:

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XL.225.2022 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 21 marca 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023

W celu prowadzenia działań Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2023, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych jak również zmniejszenie rozmiarów tych problemów, które aktualnie występują.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2023 został opracowany zgodnie z ustawowymi, obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 jest zasadne.